

**Організація наукових медичних досліджень  
«Salutem»**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ**

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ  
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«МЕДИЧНІ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІ  
НАУКИ: СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ  
РОЗВИТКУ ТА ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ»**

**6-7 грудня 2013 р.**

**Дніпропетровськ  
2013**

**НАПРЯМ 3. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ  
ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ**

ДИНАМИКА И СТРУКТУРА ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ  
ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ В РОСТОВСКОЙ ОБЛАСТИ

Аденинская Е. Е., Горблянский Ю. Ю., Хоружая О. Г. ....97

НЕВІДКЛАДНІСТЬ РОЗВИТКУ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ  
МЕДИЦИНИ У РІШЕННІ ПИТАНЬ ЗАХВОРЮВАНOSTI  
НАСЕЛЕННЯ ПСИХІЧНИМИ РОЗЛАДАМИ

Карвацька Н. С., Карвацька Т. Г., Топорівська Н. І. ....102

**НАПРЯМ 4. ФАРМАЦЕВТИЧНА НАУКА:  
СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ**

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ  
ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПРОВІЗОРІВ

Калугіна С. М., Купновицька І. Г., Клименко В. І. ....108

CLINOPODIUM VULGARE AS A PROMISING MEDICINAL PLANT

Lysiuk R., Lutsenko Yu. ....110

ВПЛИВ НАНОЕМУЛЬСІЇ ЛІПОСОМ

З ПОЛІФЕНОЛАМИ ВИНОГРАДНОГО НАСІННЯ

НА СЕКРЕТОРНУ ФУНКЦІЮ ШЛУНКА

Кононенко Н. М., Мінаєва А. О. ....113

ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ

НАНОЧАСТИНОК ЦИНК ФЕРИТУ ДЛЯ СТВОРЕННЯ

МАГНІТНИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ

Фаталієва А. В., Ведерникова І. О., Коваль А. О. ....116

# НЕВІДКЛАДНІСТЬ РОЗВИТКУ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ У РІШЕННІ ПИТАНЬ ЗАХВОРЮВАНOSTІ НАСЕЛЕННЯ ПСИХІЧНИМИ РОЗЛАДАМИ

**Карвацька Н.С.** - доцент кафедри нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С. М. Савенка Буковинського державного медичного університету, к. мед. н.,

**Карвацька Т.Г.** - студентка 6 курсу медичного факультету  
Буковинського державного медичного університету,

**Топорівська Н.І.** - лікар – психіатр Новоселицької районної лікарні в  
Чернівецькій області

Останнє десятиліття характеризується різкою зміною соціально-психологічних умов життя, інформаційними перевантаженнями в психологічно значущих сферах життя людини, що викликаються політичною, соціально-економічною і морально-етичною дестабілізацією суспільства. Це призводить до психічного перенапруження і зростання психічної патології в багатьох країнах світу [1, с. 177; 2, с. 5; 3, с. 6; 4, с. 5; 5, с. 58].

Не є винятком і Україна, в якій в період ринкових реформ населення країни вперше випробувало на собі безробіття, лібералізацію цін і гіперінфляцію, зростання злочинності. Протягом короткого часу в країні відбулася діаметрально протилежно зміна ідеологічних цінностей, що негативно відобразилася на тривалості і якості життя людей [6, с. 126; 7, с. 279].

Така дестабілізація в суспільстві не могла не відобразитися на психічному здоров'ї населення країни. Психологічні ресурси людини опинилися недостатніми, а функціональні можливості психіки людини не витримали тиску сучасних психотравмуючих соціально-економічної природи [8, с. 24; 9, с. 20]. Закономірним підсумком цих змін стало зростання захворюваності психічними розладами населення України [10, с. 80; 11, с. 3]. Так, за даними медичної

статистики, за останні 10 років захворюваність розладами психіки і поведінки в Україні продовжує зростати, що відбувається переважно за рахунок пограничної патології [12, с. 448; 13, с. 15]. Тому таким важливим постає питання профілактики психічної захворюваності населення України.

Загальні тенденції сучасного етапу — прискорення темпу життя, зростання кількості комунікативних зв'язків, урбанізація і бурхливий розвиток науково-технічного прогресу — визначають необхідність переходу до нової стратегії розвитку профілактичної медицини на основі знань та високоефективних інформаційних технологій, які невблаганно вторгаються в усі сфери діяльності людства. Зміщення акцентів у сферу інформаційних технологій потребує реалізації концепції «чотирьох І» (інформатизація, індивідуалізація, інтеграція та інтелектуалізація), переосмислення інформаційних аспектів та інформаційної специфіки реформування галузі охорони здоров'я, зокрема, психічного здоров'я, профілактики психічних розладів.

Однією з базових суттєвих проблем сучасної психіатрії та споріднених галузей (наркології, психотерапії, медичної психології), є реформування роботи системи надання лікувально-профілактичної допомоги хворим на психічні розлади та активізація і удосконалення наукових розробок в галузі психіатрії, наркології, психотерапії та медичної психології.

На теперішній час вітчизняна психіатрія має потребу в реалізації інформаційної підтримки процесів реформування служби охорони психічного здоров'я держави, регіону (області, міста, району), медичного закладу та інформаційного супроводу заходів, спрямованих на забезпечення профілактики психічних і наркологічних захворювань та діагностично-лікувальних процесів щодо конкретної особи.

З 2001 року у Буковинському державному медичному університеті (БДМУ) здійснюється підготовка студентів за спеціальністю “медична психологія”. Провідною метою підготовки лікаря-психолога є формування фахівця нового типу, у центрі професійної діяльності якого є людина, з її

індивідуально-типологічними особливостями, станами, рівнями здоров'я та внутрішніми резервами адаптації, спеціаліста, діяльність якого спрямована на творчий, діалогічний, емпатійний підхід до пацієнта, на активізацію внутрішніх резервів особистості, покращення та гармонізацію індивідуальних компенсаторних можливостей, реабілітацію.

На сьогоднішній день виділяють первинну, вторинну і третинну психопрофілактику психічних розладів.

До первинної психопрофілактики відносяться заходи, спрямовані на попередження виникнення психічних розладів у здорового населення. Первинна психопрофілактика направлена на обмеження дії чинників і станів, що призводять до розвитку психічних розладів. Її завданнями є:

- боротьба з травматизмом та інфекційними захворюваннями;
- боротьба з алкоголізмом та наркоманією;
- охорона здоров'я дітей та вагітних жінок;
- правильна організація виховного і педагогічного процесів;
- організація розкладу занять та відпочинку учнів з урахуванням їх віку;
- прогнозування можливих спадкових захворювань;
- організація режиму праці та відпочинку;
- пропагування здорового способу життя;
- масове охоплення населення заходами фізичного виховання тощо.

У первинній психопрофілактиці головна роль належить широкому спектру соціальних програм, психогігієні та загальнопрофілактичним заходам.

Основа психічного здоров'я закладається в ранньому дитинстві, тому дуже важливо з часу появи дитини слідкувати за її вихованням та розвитком, поширювати знання серед населення про психічні захворювання. Цьому сприяє проведення всіляких заходів, перш за все, загальнодержавних, що забезпечують максимальну турботу про матерів і дітей, а саме створення на Буковині Чернівецького перинатального центру на базі обласного пологового будинку. Раннє лікування органічних уражень головного мозку попереджує виникнення психічної патології. Уникання народження психічно хворих дітей у сім'ях, що

вже мають психічно хвору дитину, здійснюється завдяки попередженню спадкової патології шляхом проведення медико-генетичної консультації при наявності обтяженої спадковості від батьків.

Необхідно уникати дію проникаючої радіації, побутової інтоксикації (в тому числі алкоголю і нікотину), хронічних фізичних і психічних навантажень, інших шкідливих зовнішніх факторів (шуму, забруднення води, землі, повітря токсичними відходами), забезпечити повноцінне і раціональне харчування, сприятливі житлово-побутові умови, дотримання санітарно-гігієнічних умов праці та відпочинку людей.

Своєчасне і повноцінне лікування соматичних захворювань батьків і дітей (особливо матерів у період вагітності), правильна організація пологів зменшує психічну захворюваність.

Забезпечення правильної організації і ощадливіших умов праці для вагітних на виробництві, запобігання порушень техніки безпеки позитивно відображається на рівні здоров'я.

Вторинна психопрофілактика скерована на ранню діагностику психічних захворювань, своєчасне активне лікування уже виявлених захворювань, попередження невідкладних, загрозливих для життя хворого станів. Головна роль тут належить комплексів амбулаторних, психодіагностичних, фармакотерапевтичних, психотерапевтичних та соціально-реабілітаційних заходів.

До третинної психопрофілактики відносять роботу з психічно хворими, яка б попереджувала їх інвалідизацію із-за виникнення неврологічних та соматичних захворювань, що ускладнюють основне захворювання.

Викладачі, випускники і студенти БДМУ, активно ведуть роботу, спрямовану на підвищення обізнаності та компетентності громадян щодо профілактики та лікування різних захворювань. Така діяльність проводиться в університеті за допомогою виступів у засобах масової інформації; розповсюдження науково-популярних брошур, пам'яток, листівок; проведення лекцій-бесід у загальноосвітніх школах, дошкільних дитячих закладах м.

Чернівці та області; шляхом випуску санбюлетенів, підготовки та участі у благодійних акціях, підготовки і проведення круглих столів, телемостів тощо.

Створення Інтернет-сайту БДМУ – це ще один крок у напрямку виконання основних завдань співробітників Буковинського державного медичного університету щодо реформування галузі медицини: поліпшення стану здоров'я населення Буковинського краю, зниження рівня захворюваності, інвалідності, смертності, подовження активного довголіття та тривалості життя, охорони материнства та дитинства, формування та заохочення здорового способу життя, оздоровлення довкілля, забезпечення ефективного попередження і здійснення контролю за шкідливими для здоров'я чинниками, удосконалення інноваційної політики, забезпечення інтеграції вітчизняної системи охорони здоров'я в європейську систему.

#### **Використана література:**

1. Александровский Ю.С. Социальные факторы и пограничные психические расстройства / Ю.С. Александровский // Руководство по социальной психиатрии под ред. Т.Б. Дмитриевой. – М.: Медицина, 2001. – С. 177 – 194.
2. Александровский Ю.А. Некоторые узловые вопросы, современной пограничной психиатрии / Ю.А. Александровский // Психиатрия и психофармакотерапия. – 2006. – Т.8, № 2. – С. 4 – 13.
3. Напреєнко О.К., Домбровська В.В. Сучасний стан та шляхи вдосконалення психіатричної допомоги в Україні / О.К. Напреєнко, В.В. Домбровська // Архів психіатрії. – 2003. – Т. 9, № 4 (35). - С. 6 – 9.
4. Чабан О.С. Патоморфоз неврозів (клініко-психопатологічні, соціально-психологічні та конституціонально-біологічні закономірності): Автореф. дис. ... докт. мед. наук: 14.01.16 / ХІУЛ. – Харків, 1997. – 30 с.
5. Щепин И.О. Основные тенденции и закономерности распространенности психических болезней в Российской Федерации / И.О. Щепин // Журнал Здравоохранения Российской Федерации. – 1998. – № 3. – С. 76 – 81.

6. Концептуальні напрями розвитку психотерапії в Україні / Михайлов Б.В., Марута Н.О., Мартиненко А.О., Сердюк О. І, Сарвір І.М., Федосєєв В.А. // Архів психіатрії. – 2002. – №4 (31). – С. 123 – 126.
7. Напреєнко О.К., Отрошенко Н.П. Окремі питання реабілітації хворих на психічні розлади, які пов'язані з Чорнобильською аварією // Реабилитация и абилитация человека. Интегративно-информационные технологии: сборник научных работ / Под ред. Казакова В.Н.. – Киев: КВТЦ. – 2004. – С. 278 – 281.
8. Посттравматичні стресові розлади: діагностика, лікування, реабілітація: Метод. рек. / П.В. Волошин, Л.Ф. Шестопалова, В.С. Підкоритов зі співав. – Харків, 2002. – 47 с.
9. Юрьева Л.Н. Кризисные состояния. - Днепропетровск: Арт-Пресс, 1998. – 161 с.
10. Волошин П.В. Клініко-психопатологічна структура депресій невротичного спектру / П.В. Волошин, Н.О. Марута, І.О. Явдак // Архів психіатрії. – 2004. – № 1(36). – С. 80 – 84.
11. Напреєнко А.К. Стан психіатричної допомоги в Україні у 2003 році та в останнє десятиріччя, шляхи її вдосконалення / Л.Ф. Шестопалова А.К.Напреєнко, В.В. Домбровська // Журнал психиатрии и медицинской психологии. – 2004. – № 3 (13). – С. 3 – 7.
12. Шестопалова Л.Ф. Клініко-психологічні аспекти переживання людиною життєво небезпечних ситуацій // Реабилитация и абилитация человека. Интегративно-информационные технологии: сборник научных работ / Под ред. Казакова В.Н.. – Киев: КВТЦ. – 2004. – С. 448 – 458.
13. Табачников С.И., Домбровская В.В. Некоторые вопросы развития социальной психиатрии в Украине // Психическое здоровье и безопасность в обществе. Научные материалы Первого Национального конгресса по социальной психиатрии. М.: Геос. – 2004. – С.114.